

USAID
OD AMERIČKOG NARODA

Nacionalna koalicija
za decentralizaciju

INDEKS ODRŽIVOSTI OCD 2012. SRBIJA 16. IZDANJE - JUN 2013.

Naslovna fotografija: Ulična akcija u Smederevu u okviru zajedničke inicijative “Otvoreni parlament” (www.otvoreniparlament.rs), realizovane uz podršku USAID/ISC.

ŠTA JE INDEKS ODRŽIVOSTI?

Indeks održivosti organizacija civilnog društva (IO OCD) se koristi od 1997. godine za procenu održivosti OCD sektora. Indeks je razvijen od strane Američke agencije za međunarodni razvoj (USAID) u partnerstvu sa lokalnim organizacijama u svakoj od zemalja u kojoj se sprovodi. Teritorijalno, Indeks se znatno proširio od svog uvođenja- počevši od 18 zemalja u regionu Evrope i Evroazije, do čak 60 zemalja koje sada pokriva u različitim regionima širom sveta. Koristeći standardne indikatore i prikupljujući podatke svake godine, IO OCD omogućava korisnicima da prate razvoj i identifikuju trendove u OCD sektoru u određenom vremenskom okviru, upoređujući različite zemlje i regije. Koristi se od strane OCD predstavnika, zagovarača, partnera u razvoju i akademika koji žele da prate međunarodne i regionalne trendove u sektoru civilnog društva i da prepoznaju zajedničke prepreke koje otežavaju održivost sektora, kao što su zakonsko okruženje, organizacioni kapacitet, finansijska održivost.

METODOLOGIJA

Indeks meri održivost OCD sektora svake zemlje, a zasniva se na sedam dimenzija: pravno okruženje, organizacioni kapacitet, finansijska održivost, zagovaranje, pružanje usluga, infrastruktura i slika u javnosti. Lokalni partneri IO OCD implementiraju ovaj proces u svakoj zemlji kroz organizovanje i vodjenje raznovrsnog i reprezentativnog panela sa OCD ekspertima. Panelisti raspravljaju i ocenjuju sedam dimenzija za godinu koja se procenjuje i postižu konsenzus o ocenama koje odgovaraju svakoj dimenziji. Na osnovu informacija koje dobiju na ekspertskom panelu, OCD partneri izrađuju narativni izveštaj.

Nacionalna koalicija za decentralizaciju već treću godinu za redom u saradnji sa Američkom agencijom za međunarodni razvoj (USAID) sprovodi Indeks održivosti organizacija civilnog društva u Srbiji.

Za više informacija možete kontaktirati tim Nacionalne koalicije za decentralizaciju putem e-mail adrese info@decentralizacija.org.rs

Ceo izveštaj se može pročitati na: <http://www.usaid.gov/europe-eurasia-civil-society>

INDEKS ODRŽIVOSTI OCD 2012 – SRBIJA

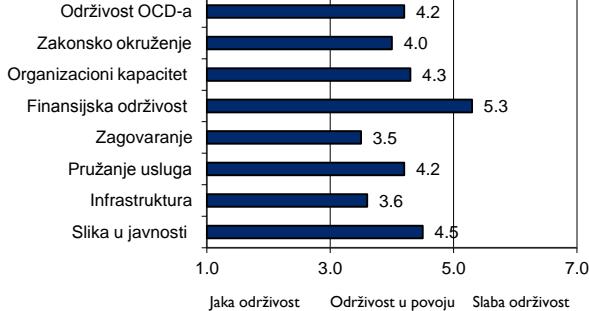
JUN 2013

ODRŽIVOST OCD: 4.2

Održivost OCD-a u Srbiji je poboljšana u 2012. godini. Više EU fondova je dostupno organizacijama, Vlada je usvojila uredbu o sufinansiranju projekata organizacija civilnog društva, formirane su tri jake nove zagovaračke koalicije, širom zemlje su formirani novi resursni centri i organizacije za podršku civilnom sektoru. Novembra 2012, Srbija je takođe postala deo programa Evropa za građane i građanke, koja ima za cilj da omogući građanima punopravno učeće u donošenju odluka na nivou Evropske unije.

Parlamentarni, predsednički i lokalni izbori su bili održani u maju. OCD su bile proaktivne u toku predizbornog i postizbornog perioda, usmeravajući pažnju javnosti ka temama koje su im važne. Fokus političkih partija ka rezultatima izbora oslabio je rad lokalnih i

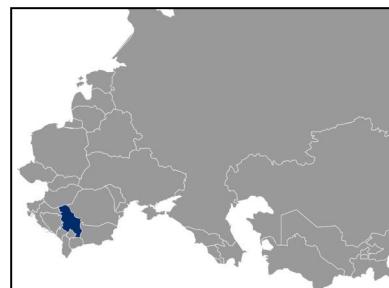
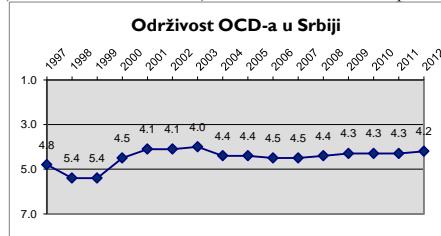
Rezultati za Srbiju 2012

nacionalnih institucija u toku predizbornog perioda. Posle izbora, političke partije su formirale koalicije i Srpska napredna stranka postala je vodeća partija nove vlade.

Nacionalne koalicije političkih partija su replicirane na lokalnu

gde god je to bilo moguće. Državne institucije su funkcionišale sa smanjenim kapacitetima u toku ovog perioda, što se produžilo i na novembar u nekim lokalnim sredinama. Još uvek je rano odrediti kako će se formirati odnos između nove vlade i OCD-a. Neki članovi Srpske napredne stranke koja je nastala iz

desničarske i nacionalističke Srpske radikalne stranke, u prošlosti su imali brojne negativne komentare i izjave povodom rada civilnog sektora. Ovakve izjave, međutim, nisu bile ponavljane u toku izbornog perioda 2012. godine, i stranka od svog formiranja nije nametala politike koje ugrožavaju civilni sektor. Prema Agenciji za privredne registre, podaci iz novembra 2012. govore da je do tada registrovano 18.544 udruženja građana (što je porast, iz nerazjašnjenih razloga, za skoro 15 % u odnosu na prošlu godinu), 46 stranih udruženja, i samo preko 400 fondacija i zadužbine u zemlji.

ZAKONSKO OKRUŽENJE: 4.0

zahteve EU poziva za podnošenje projekata. Imajući u vidu neaktivnost Vlade pre i posle izbora, još uvek je rano prognozirati kako će se ova odluka primenjivati.

Proces registracije OCD-a i dalje je jednostavan i decentralizovan. Jedna organizacija se može registrovati u proseku za dva do tri dana. Dokumenta i informacije su dostupni preko Interneta ali sama registracija se ne može izvršiti tim putem. Udruženja građana, fondacije i zadužbine se mogu registrovati putem mreže četraest Agencija za privredne registre u gradovima širom Srbije. Lokalne agencije se još uvek imaju poteskoće sa razumevanjem nekih pravila o registraciji fondacija koja su uvedena Zakonom o fondacijama i zadužbinama (2010). Na primer, kako ova pravna lica mogu da formulisu svoje osnivačke aktove i definišu odnose između osnivača.

Političke partije nisu formirale u 2012. godini onoliko OCD-a koliko su u prošlosti. Međutim, one "političke" organizacije registrovane prethodnih godina nastavljaju sa radom i konkurišu za sredstva u konkurenčiji sa ostalim OCD-ima.

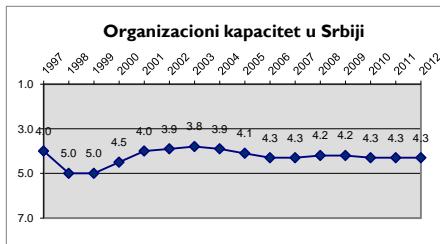
Pitanje oporezivanja i dalje je nepovoljno za OCD-e. Tokom druge polovine 2012. godine, država je povećala PDV sa 18 na 20 procenata, što je povećalo cene svih nabavki. Donacije od EU i američke vlade i dalje se ne oporezuju po osnovu PDV-a.

Organizacije civilnog društva se mogu baviti privrednim delatnostima sve dok one doprinose ostvarenju organizacionih statutarnih ciljeva i obuhvaćene su statutom organizacije. Prvih 400.000 dinara (oko \$4.600) prihoda od privredne delatnosti je oslobođeno od poreza sve dok se ne isplaćuje osnivačima, zaposlenima, članovima upravnog odbora, ili nekoj drugoj osobi koja je u sličnom odnosu sa organizacijom. OCD-i smatraju ovo i ostala ograničenja koja se tiču ostvarenog prihoda od privredne delatnosti veoma kompleksnim pa zato često odustaju od potencijalnih profitnih usluga.

Predvodene Gradanskim inicijativama i Balkanskim fondom za lokalne inicijative (BCIF), više od 150 organizacija civilnog društva, zajedno sa državnim ombudsmanom i poverenikom za zaštitu ravnopravnosti, zagovarali su za pojednostavljenje računovodstvenih procedura za OCD-e i proširenje liste aktivnosti koje su od opštег interesa i za koje donatori mogu da obezbede donacije sa smanjenjem poreza. Za razliku od prethodne vlade koja je bila spremna da usvoji ove amandmane, novoizabrana vlada je objavila da će odbiti većinu njih. OCD-i su u oktobru 2012. još jednom predstavili ovaj slučaj novoj vladi na javnom slušanju koje se tiče Zakona o računovodstvu.

Lokalni pravni kapaciteti su i dalje slabi, iako pro bono mreža pravnika Gradjanskih inicijativa i dalje pruža podršku OCD-ima. Organizacije koje se bave ljudskim pravima pružaju podršku OCD-ima na lokalnom nivou. Lokalne organizacije nastavljaju da primaju pravnu pomoć od drugih iskusnih lokalnih OCD predstavnika koji generalno, nisu pravnici.

ORGANIZACIONI KAPACITET: 4.3

Organizacioni kapaciteti OCD-a uglavnom se nisu menjali prethodne godine. Nedostatak upravljačkih veština, nejasne razlike između upravljanja i rukovodjenja, kao i konstantan priliv novog, neiskusnog osoblja, nastavljaju da usporavaju razvoj sektora.

Organizacije civilnog društva u Srbiji mnogo aktivnije rade na izgradnji javne podrške za inicijative OCD-a u 2012.god; upotrebljavaju društvene mreže, smart telefone i druge resurse za poboljšanje komunikacije sa potencijalnim simpatizerima. Srbija je imala skoro 3.6 miliona Facebook korisnika u 2012., što društvene mreže čini veoma efektivnim komunikacionim sredstvom. Donatori su naglašavali važnost izgradnje podrške u toku godine.

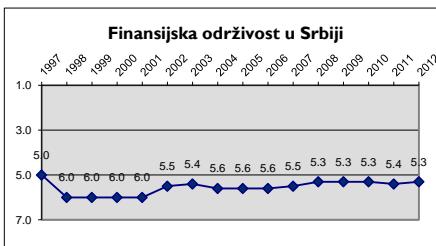
Na primer, CSAI zagovaračka inicijativa civilnog društva, sprovedena od strane Instituta za održive zajednice (ISC) u partnerstvu sa nekoliko lokalnih organizacija obezbeđile su treninge i finansijsku podršku OCD-ima na temu korišćenja online društvenih mreža u svom radu. CSAI je takođe finansirao mnoge IKT inicijative kao sto je Hakaton, softverski program za mobilne uređaje koji može biti korišćen za promociju građanskog aktivizma i Otvoreni parlament, Internet alat za praćenje rada parlamenta. Ministarstvo omladine i sporta je takođe podržalo izgradnju podrške kroz omladinske resurs centre koji obezbeđuju finansijsku i tehničku podršku neformalnim omladinskim grupama i organizacijama u razvoju, u njihovom regionu, uključujući mlade nove aktiviste u rad samih organizacija.

Suočeni sa nedostatkom finansijskih sredstava, OCD-i započinju preispitivanje svojih strateških pozicija u 2012.god. U isto vreme, više donatora sada ili obezbeđuje podršku ili zahteva od nosilaca grantova da podnose trogodišnje/ petogodišnje strateške planove, kao i pregledе njihovih internih sistema i procedura. USAID podržava razvoj strateškog planiranja, interne rukovodstvene sisteme i jačanje kapaciteta pojedinaca unutar 3 OCD koalicije i nekoliko individualnih CSAI korisnika grantova ove godine. Norveška ambasada je objavila konkurs krajem 2012. godine namenjen organizacionom razvoju OCD-a.

Prema zvaničnim podacima Agencije za privredne registre, iz 2011. godine, udruženja građana su zapošljavala 6.572 ljudi, dok je dodatnih 492 radio u fondacijama i zadužbinama. Ukupan porast broja zaposlenih je skoro 22% od 2010. Zvaničan podatak za 2012 neće biti dostupan do aprila 2013. Većina OCD-a još uvek nema jasnou organizacionu šemu, definisanu strukturu, ili opise poslova. Osoblje je zaposленo na "ad hoc" osnovi u zavisnosti od trenutnih projekata i budžeta.

Tehnološki napredak OCD-a uglavnom je ostao isti, sa izuzetkom povećane upotrebe smart telefona koji omogućavaju bolji pristup Internetu i olakšavaju redovno ažuriranje Facebook i Twitter naloga, pa čak i web stranica OCD-a.

FINANSIJSKA ODRŽIVOST: 5.3

Finansijska održivost OCD-a je donekle poboljšana u 2012. godini. Iako je diverzifikacija izvora prihoda ograničena, OCD-i se i dalje oslanjaju na međunarodne donatore, a ekomska kriza je smanjila nivo finansiranja od strane privatnog i javnog sektora.

Četiri međunarodna donatorska programa koja obezbeđuju sredstva i jačanje kapaciteta OCD-a su pokrenuta krajem 2012. godine, obezbeđujući značajne finansijske mogućnosti organizacijama. Prvo, Norveška ambasada je objavila da će pružiti institucionalnu

podršku odabranom broju OCD-a i mreža. Drugo, novi program USAID-a je obezedio 7 miliona dolara za organizacije kroz program Civilno društvo za budućnost, koji je počeo 1. novembra 2012. godine. Treće, u 2012. god. Srbija je postala deo EU programa Evropa za građane i dražanke koji će podržati međunarodnu razmenu i program saradnje. Četvrto, krajem novembra, EU je potpisala oko dvadeset ugovora o donacijama za projekte koje su vredni do 1 milion evra svaki, a od kojih mnogi uključuju i elemente daljeg dodeljivanja sredstava (re-granting).

Finansijska podrška od strane lokalnih vlasti je bila u zastoju tokom predizbornog perioda. Šta više, posle izbora u maju, mnoge lokalne vlasti su provele mesece menjajući zaposlene i funkcionere lokalne vlasti. Kako su lokalne institucije bile uglavnom neoperativne, lokalni OCD-i su se suočili sa "administrativnim čutanjem" kao odgovorom na mnoge zahteve za finansiranjem. Mnoge lokalne organizacije su se žalile da lokalne vlasti ne prosledjuju sredstva po osnovu potpisanih ugovora. Sa druge strane, Vlada Srbije je usvojila odluku po kojoj su OCD-i kvalifikovani za sufinansiranje iz državnog budžeta za projekte finansirane od strane EU i drugih fondova. Po primeni, ova odluka bi trebalo da značajno poveća mogućnosti organizacija da ispunе zahteve EU za učešće u troškovima (cost share).

Ekonomска kriza osakatila je i lokalna, primarno mala i srednja preduzeća (SME) što je rezultiralo smanjenjem njihovih već ograničenih izdvajanja za neprofitne organizacije. Sa druge strane, prema BCIF programu filantropije, OCD-i se sve više okreću pojedinačnim donatorima, iako ovakav vid prikupljanja sredstava tek treba da oživi a organizacije same eksperimentišu sa novim tehnikama i vesteinama u ovoj oblasti. Upošljavanje profesionalnih konsultanata za prikupljanje sredstava je sada česta praksa čak i među manjim i srednjim OCD-ima.

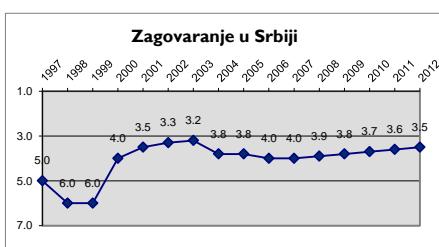
Ostvarena zarada ostaje uglavnom nepromenjena. Dok lokalne vlasti potražuju sve manje socijalnih usluga od OCD-a, one redovno upošljavaju lokalne organizacije da vode projekte i razvijaju lokalna strateška dokumenta. Broj socijalnih preduzeća raste, ali njihovi profiti tek treba da se povećaju, kao i broj osoba koje zapošljavaju.

Finansijski rukovodstveni sistemi se polako unapređuju, kao deo opštег napretka u strateškom planiranju i razvoju procedura. Međutim, OCD-i još uvek imaju potrebu za treninzinga koji se tiču finansijskog rukovodenja, kao i većim sredstvima za objavljivanje godišnjih izveštaja, sprovođenje organizacionih revizija, i primene drugih aktivnosti koje su ključne za finansijsku transparentnost.

ZAGOVARANJE: 3.5

Zagovarački napori OCD-a su se poboljšali u 2012. godini, čak i uprkos činjenici da u toku izbora i smene vlasti lokalne i nacionalne institucije nisu bile potpuno operativne.

Vladina Kancelarija za saradnju sa civilnim društvom, osnovana 2010. godine, ostaje glavna komunikaciona tačka između nacionalnih vlasti i OCD-a. Kancelarija pruža organizacijama mogućnost da iznose svoje

članice Nacionalnog saveta za zaštitu potrošača, koji je zadužen za novo zakonodavstvo u vezi sa zaštitom potrošača.

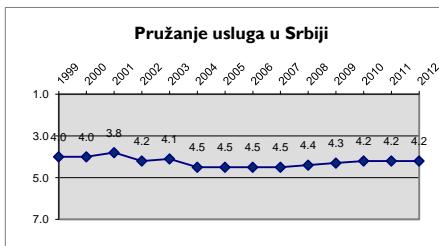
Postoje brojni slučajevi uspešnog zagovaranja na lokalnom nivou. Na primer, kao rezultat zagovaračkih naporova od strane Odbora za ljudska prava iz Niša (CHRIN), grad Niš je izdvojio oko 5 miliona dinara kako bi tri škole u Nišu bile potpuno pristupačne za osobe sa invaliditetom. U novembru 2012. godine, Niš je prebacio sredstva u 2013. godinu za bolju pristupačnost nekih ulica.

Organizacije civilnog društva su 2012. god. formirale tri velike nove koalicije uz podršku USAID-a. Otvoreni parlament je posvećen unapređenju odgovornosti i transparentnosti rada narodne Skupštine; Skupština je počela da objavljuje transkripte i sva glasanja poslanika sredinom 2012. godine delom i kao rezultat pritisaka koalicije. Fokus Zelenih inicijativa na upravljanje otpadom i socijalno preduzetništvo rezultirali su reciklažom 74 tone otpada u 40 gradova širom zemlje, kao i finansiranjem 2 socijalna preduzeća koja se bave odlaganjem otpada. Inicijativa Crno na belo, koja je posvećena pravima radnika, unapredila je zaštitu prava radnika širom zemlje. Ove inicijative, koje okupljaju vodeće organizacije iz zemlje bile su veoma vidljive i privukle su veliku pažnju javnosti.

Lobiranje je i dalje otežano usled nepostojanja Zakona o lobiranju koji bi garantovao organizacijama civilnog društva isti nivo pristupa vlastima kao i ekonomski jačim stejkholderima. Lobiranje je dodatno ograničeno u 2012. procesom formiranja nacionalne i lokalnih vlasti nakon izbora.

Zagovarački napori OCD-a vodili su ka usvajanju Vladine uredbe o sufinansiranju OCD projekata.

PRUŽANJE USLUGA: 4.2

tiču osoba sa invaliditetom uvela su besplatan pristupačan prevoz, usluge lične pomoći, i pomoći u pristupanju medicinskim uslugama.

Ostale usluge organizacija obuhvataju dnevni boravak za decu sa invaliditetom, sigurne kuće za žrtve nasilja, psihosocijalnu podršku, zaštitu prava potrošača, besplatnu pravnu pomoći za žrtve zakonske torture i SOS službe. OCD-i imaju kapacitet da obezbede usluge edukacije ali su ovi naporci ometeni zbog zakonodavstva koje se tiče formalnog obrazovnog sistema. Na primer, država mora da odobri saradnju između pojedinačnih

predloge i stavove Vladi kroz otvorene debate, formalnu i neformalnu komunikaciju. Ona takođe usmerava organizacije ka odgovarajućim Vladinim kancelarijama. Kancelarija je nacionalna kontakt tačka za program Evropa za građane i građanke.

U 2012. godini, Vlada je osnovala nova nacionalna tela koja uključuju organizacije civilnog društva. Na primer, OCD-i su bili pozvani da budu deo novoformiranih Vladinih tela koja se tiču sigurnosti žena u Srbiji. Pet organizacija koje se bave zaštitom potrošača postale su

članice Nacionalnog saveta za zaštitu potrošača, koji je zadužen za novo zakonodavstvo u vezi sa zaštitom potrošača.

Organizacije civilnog društva su 2012. god. formirale tri velike nove koalicije uz podršku USAID-a. Otvoreni parlament je posvećen unapređenju odgovornosti i transparentnosti rada narodne Skupštine; Skupština je počela da objavljuje transkripte i sva glasanja poslanika sredinom 2012. godine delom i kao rezultat pritisaka koalicije. Fokus Zelenih inicijativa na upravljanje otpadom i socijalno preduzetništvo rezultirali su reciklažom 74 tone otpada u 40 gradova širom zemlje, kao i finansiranjem 2 socijalna preduzeća koja se bave odlaganjem otpada. Inicijativa Crno na belo, koja je posvećena pravima radnika, unapredila je zaštitu prava radnika širom zemlje. Ove inicijative, koje okupljaju vodeće organizacije iz zemlje bile su veoma vidljive i privukle su veliku pažnju javnosti.

Lobiranje je i dalje otežano usled nepostojanja Zakona o lobiranju koji bi garantovao organizacijama civilnog društva isti nivo pristupa vlastima kao i ekonomski jačim stejkholderima. Lobiranje je dodatno ograničeno u 2012. procesom formiranja nacionalne i lokalnih vlasti nakon izbora.

Zagovarački naporci OCD-a vodili su ka usvajanju Vladine uredbe o sufinansiranju OCD projekata.

Pružanje usluga u Srbiji uglavnom se nije promenilo u odnosu na 2011. godinu. Legislativa koja se odnosi na pružanje usluga od stane OCD-a se nije promenila, a trenutno je prerano odrediti spremnost novih lokalnih i nacionalnih vlasti da se zajedno sa OCD-ima bave ovim pitanjem.

Civilni sektor ima široko iskustvo koje se tiče pružanja različitih usluga. Snaga onih organizacija koje pružaju usluge je porasla na lokalnom nivou. Na primer, mnogo OCD-a koje su usmerene ka pitanjima koja se

organizacija i škola, što je spor i neefikasan proces koji u velikoj meri zavisi od političke volje. Dok su iskorenjivanje siromaštva i ekonomski razvoj najprioritetniji problemi sa kojima se društvo suočava, organizacije civilnog društva ne mogu u potpunosti da se bave ovim temama, i zbog kompleksnosti i nedostatka koordinisanog rada organizacija.

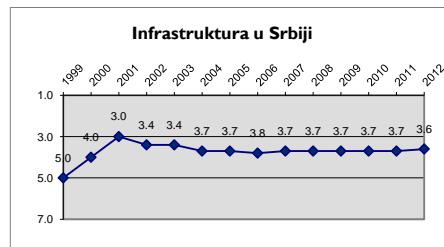
OCD-i obezbeđuju neke treninge za državne institucije. Dokukino je organizovao trening za Kancelariju za saradnju sa civilnim društvom po pitanju novih medija, dok je Centar za istraživanje, transparentnost i odgovornost (CRTA) organizovao trening za više rukovodstvo narodne Skupštine na temu transparentnosti i odgovornosti u javnoj upravi.

U 2012. godini privredni i državni sektor počeli su da upošljavaju pojedine članove organizacija da pružaju usluge kao stalno zaposleni ili konsultanti, pre nego da angažuju čitave organizacije. Lokalne vlasti veruju da znanje i veštine većine organizacija leže u njihovim vodama, a ovakva angažovanja smatraju najisplativijim.

Usluge koje pružaju organizacije civilnog društva široj zajednici su besplatne. Kao rezultat, OCD-i se često suočavaju sa problemom kako da pokriju operativne troškove.

Iako zakonodavstvo dozvoljava OCD-ima da pružaju socijalne usluge, lokalne vlasti su pristrasne prema Centrima za socijalni rad i ostalim državnim institucijama. Ove prakse efektivno ponovo uspostavljaju državni monopol nad socijalnim uslugama, sto je protivrečno u odnosu na strateške direktive koje se nalaze u zakonodavstvu.

INFRASTRUKTURA: 3.6

praktičara/ki omladinskog rada (NAPOR) razvija standarde u radu sa mlađinama za OCD-e i Vladu.

U 2012.g. se pojavljuju i lokalne fondacije. Mesečina iz Subotice je registrovana kao lokalna fondacija. Zajecarska inicijativa započela je proces registrovanja lokalne fondacije u 2012. godini, iako je kao OCD već dodeljivala sredstva za razvoj lokalne zajednice i omladinske akcije. Počevši od 2012.g., EU pozivi za podnošenje predloga projekata omogućavaju i dalju raspodelu sredstava (sub-granting).

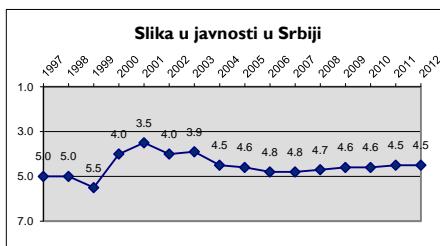
Formirane su i nove mreže i koalicije, kao što su Otvoreni parlament, Zelena inicijativa, i Crno na belo. Neke postojeće, kao što je Federacija nevladinih organizacija Srbije (FENS) su u fazi restrukturiranja kako bi bolje dale sliku trenutnog stanja u sektoru. Regionalne mreže kao što su Balkanska mreža za razvoj civilnog društva (BCSDN) i Pravo na selo (mreža OCD-a posvećenih ruralnom razvoju), su takođe povećale svoju aktivnost zahvaljujući regionalnom programu EU finansiranja.

Donatorska zajednica pruža sve manju podršku za trening aktivnosti, uprkos činjenici da je civilnom društvu i dalje potrebno jačanje kapaciteta. Naročito postoji nedostatak obuka koji se tiču finansijskog rukovodstva i strateškog planiranja. Prema istraživanju koje su sprovele Građanske inicijative u 2011. i 2012. godini, u proseku je oko 5.000 organizacija osnovano od 2010.g., od čega 60% nikad nije imalo finansijsku podršku. U

isto vreme, mnogi postojeći lideri OCD-a su ili blizu odlaska u penziju ili odlaze u druge sektore, stvarajući potrebu za naprednim trening programima za nove OCD lidere unutar razvijenih organizacija. CSAI i EU Tehnicka podrška za pomoć organizacijama civilnog društva (TACSO) obezbeđuju korisne treninge za OCD-e širom Srbije o prikupljanju sredstava, zagovaranju, budžetskom zagovaranju, upravljanju projektima i drugim temama.

Međusektorska partnerstva nastavljaju da se razvijaju. BCIF nastavlja da radi u partnerstvu sa Erste Bankom na obezbeđivanju podrške grupama mlađih za kulturne aktivnosti van Beograda. Forum poslovnih lidera pokrenut od strane SMART kolektiv organizacije, uključuje neke od vodećih kompanija u Srbiji u programe društveno odgovornog poslovanja. OCD-i rade sa lokalnim vlastima u borbi protiv korupcije kroz Lokalni antikorupcijski forum pokrenut od strane OCD BIRODI.

SLIKA U JAVNOSTI: 4.5

OCD-i su sve više prisutni u medijima, prvenstveno na lokalnim i regionalnim TV stanicama. Nacionalne TV stanice su takođe povećale izveštavanje o radu OCD-a. Informacije o radu OCD-a se sada redovno objavljaju u informativnom programu RTS-a (uključujući emisije koje imaju preko 2 miliona gledalaca, kao što su Vesti i Jutarnji program, posebna RTS produkcija- Magazin OKO, Vesti na B92 i Internet portal Blic, Danas, Južne vesti, Šumadija pres).

takođe popravlja. Javnost više ne poistovjećuje organizacije sa nacionalnim liderima u sektoru. Šta više, u 2012. novi lideri postaju istaknuti kao učesnici nacionalnih TV debata i kao komentatori na vodećim Internet stranicama. Javnost sada ima širu sliku o radu OCD-a u Srbiji. U prethodnom periodu, javnost je prvenstveno povezivala OCD-e sa pitanjima koja se tiču ratnih zločina, kontroverzne teme koja i dalje deli srpsko društvo. Sada, javnost prepoznaće različitost lokalnih akcija, humanitarne aktivnosti, aktivnosti na polju ekonomskog razvoja i druge aktivnosti koje pozitivno utiču na sliku čitavog sektora.

Predstavnici Vlade i biznis sektora, sa druge strane više prepoznaju OCD lidere-poјedince nego same organizacije. Njihov doživljaj kredibiliteta pojedinca-OCD lidera je glavni determinanta da li će Vlada ili kompanija raditi sa određenim OCD-ima. Kao rezultat, neke od manjih i mlađih organizacija se zbog toga osećaju isključenim iz komunikacije sa nosiocima vlasti i biznismenima.

OCD-i i mediji prepoznavaju potrebu za izgradnjom sektorskih kapaciteta koji se tiču odnosa sa javnošću, iako je došlo do izvesnog napretka na ovom polju u toku godine. CSAI je organizovao seriju treninga i sastanaka za novinare i 17 PR profesionalaca iz OCD-a i OCD koalicija u 2012. Srpsko društvo za odnose sa javnošću je objavilo prestižan izveštaj pod nazivom *Primeri dobre PR prakse u Srbiji 2012/13*. U prilog tome ide i činjenica da su baneri organizacija sve više prisutni na Facebook-u i Google oglasima, povećavajući tako broj poseta njihovih Internet stranica.

Do danas, u proseku 150 organizacija civilnog društva potpisalo je Etički kodeks sastavljen u 2010. godini. NAPOR je razvio svoj sopstveni kodeks za omladinske organizacije i čak formirao Odbor za etička pitanja. Srpski filantropski forum počeo je da razvija sopstveni etički kodeks u 2012. godini. OCD-i obezbeđuju redovne finansijske izveštaje državi, koji su dostupni putem Interneta. Samo ograničen broj OCD-a objavljuje programske i finansijske izvestaje.

Nacionalna koalicija za decentralizaciju
Sinđelićev trg 14/3/4
18000 Niš, Srbija
Tel: +381 18 52 77 08
Fax: +381 61 820 43 90
www.decentralizacija.org.rs